

[Valdemar Sørensen.]

En lempeligere Fremgangsmaade anbefaler sig desuden af den Grund, at det dog ikke udelukkende og uden videre kan betegnes som Skattely-Politik i Begrebets utilladelige Forstand, naar Udflytterkommuner, som i afgørende Grad er henvist til at leve paa Beboernes Skatteevne, anvender Fremgangsmaader af særlig kraftig Art for at holde denne Skatteevne tilstrækkeligt oppe under Trykket af saadanne Omstændigheder, som den højtærede Indenrigsminister selv pegede paa i sin Fremsættelsestale. Det maa hævdes, at navnlig hvad angaar de 3 Hovedstadskommuner, er der rig Erfaring for, at Forandringerne i Erhvervsvilkaar, Produktionsbetingelser og Trafikmidler uundgaaeligt fører til Forskydninger i Befolkningsforholdene, som paabyder en Kommunalbestyrelse at værne Kommunens økonomiske Interesser ved at beskytte Skatteydernes. Men det kan heller ikke nægtes — og det viser især Frederiksbergs Historie meget tydeligt —, at man samtidig kan blive alt for tilbøjelig til at forene det nyttige med det behagelige: Hensynet til at sikre Grundlaget for Kommunens økonomiske Eksistens med Ønsket om at holde Skatterne paa en særlig lav og behagelig Procent, selv om det i stigende Grad gaar ud over Folk hinsides Kommunegrænsen.

Sammen med Uviljen mod en Indlemmelse i København kommer denne Dobbeltthed i det frederiksbergske Kommunestyres Bestræbelser allerede klart for Dagen, da Forslaget om at give Kommunen en selvstændig Bestyrelse i November-December 1857 var til Behandling her paa Rigsdagen. Af de 5 Folketingsmedlemmer, der indbragte det, hvorimellem der var tre prominente frederiksbergske Borgere, en Etatsraad, en Justitsraad og en Kammerjunker, motiveredes det med, at den frederiksbergske Udflytterbebyggelse savnede alle tekniske bymæssige Goder, og at Beboerne blot bad om selv at maatte anskaffe dem og selv betale dem. I Landstinget fremhævede en klog Mand, Orla Lehmann, imidlertid, at det, der især havde sat Sagen i Gang, vistnok alligevel var det Forhold, at Frederiksberg maatte betale 1 200 Rigsdaler mere om Aaret til den fælles Fattigkasse end Hvidovre og Valby, som dengang hørte med til Kommunen, og som man nu ønskede at skille sig af med. Og da Indenrigsminister Krieger i Folketinget betegnede Forslaget som en blot foreløbig Udvej, medens Omstændighederne i øvrigt snarere opfordrede til en Udvidelse af Københavns Kommunes Omraade, saa

uddybede Folketingsmand Abrahamsen, Borgerrepræsentant og senere Raadmand i København, energisk denne Opfattelse ved at fremhæve den københavnske Betragtning, som nu saa mange Aar efter det ærede Medlem Hr. S. Munk, ogsaa Raadmand i København, har gjort sig til Talsmand for her i Dag: at Frederiksberg, som dengang laa fjernere fra København, alligevel efterhaanden maatte blive en umiddelbar Del af Hovedstaden, hvorfor Konsekvensen maatte blive en Sammenslutning mellem de to Kommuner, og at en saadan Sammenslutning kun hindredes ved Frederiksberg Kommunes urimelige Frygt for stigende Skatter.

Allerede ved Kommunens Oprettelse kom da de Elementer klart for Dagen, som tilsammen har formet den traditionelle frederiksbergske Kommunalpolitik og endnu er bestemmende for Kommunens Ledelse: det værdifulde organisatoriske Initiativ, som i Befolkningens egen Haand efterhaanden forvandlede en spredt Landliggerby til en moderne Storstadsbebyggelse, men ogsaa den sideløbende Hensigt at opbygge en Kommune med et særligt socialt Tilsnit, hvad Skatterne angaar uforholdsmæssigt billigere end Moderkommunen, og endelig den selv samme mellemkommunale Indstilling som i Nutiden, fra Københavns Side dikteret af Misfornøjelse med, at Fraflytningen til Frederiksberg af velsituerede Skatteydere udhuler den skattemæssige Bæreevne i København, og fra Frederiksbergs Side bestemt af Frygten for ubemidlede Tilflyttere, hvis Tilvækst svækker Kommunens økonomiske Grundlag og sætter Skatterne i Vejret.

Hele den efterfølgende Tid viser nu, hvordan Frederiksbergs Udvikling, kommunalpolitisk bestemt ved uafbrudt Paavirkning af disse tre Motiver, fører til de Resultater, der har opfordret den højtærede Indenrigsminister til at fremsætte sit Forslag, og med hvilke Midler Resultaterne blev opnaaet. Det var de klassiske Midler, som en Udflytterkommune af den Art altid maa anvende. Det saa til at begynde med sort ud for Frederiksberg Kommune, fordi Forholdene laa saadan, at Ophævelsen af Demarkationslinien omkring den gamle Fæstningsby København havde frigivet hele det frederiksbergske Terræn til Bebyggelse. I København skaffede man sig allerede i 1856 en Byggelov, men den Grundspekulation og det Spekulationsbyggeri, der straks tog Fart, lokkede Folk til Frederiksberg med det Løfte, at i denne Kommune behøvede man ikke da rette sig efter nogen